

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
petitsor egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Megélhetés.

Az élet-halál harc, a ránk zúdult s az egész világot behálózó nagy háború a megélhetés terén is új és mindinkább súlyosbodó helyzetet teremtett, melynek nyomasztó voltát érzik talán kissé a vagyonosabbak is, de hasonlíthatatlanul jobban érzik azok az osztályok, melyek, vagyon híján, mélyen ezek alatt állanak.

Hogyan lehet ezen alaposan segíteni? Csak úgy, ha megembereljük magunkat s az évezredek okos francia közmondást követjük: „*Segíts magadon — és az Isten is megsegít!*” Csakis úgy, ha megértő józansággal és teljes elszánással számot vetünk a nagy cél követelte helyzettel s nagy érdekeink kedvéért erős önfegyelmeléssel csinálunk új számítást és rendet egész háztartásunkban, s mindenekelőtt a régi kedvteléseket és nem okvetlenül szükséges kiadásokat kiküszöböljük, igényeinket egyáltalán lefokozzuk s a szükség teremtette helyzettel számolva, kevesebb és egyszerűbb dolgokkal elégszünk meg, mint normális viszonyok közt, szóval, ha minden háziasszony háztartását új alapokra fekteti.

Gyönyörű, okos, egészséges gyakorlatias programot adott erről a Magy. kath. háziasszonyok egyesülete pár héttel ezelőtt.

Itt először kizártnak kell tudnunk minden panaszt, minden sopánkodást. Ez nemcsak gyöngye és hazafiatlan jellemre vallana, hanem másrészt illetlen és méltatlan volna a most folyó nagy időkhöz, — mikor pl. Németország hatalmas császára elrendeli fejedelmi családjában a polgári egyszerűséget, sőt ezen is alul marad, mert két-három fogásnyi egyszerű ételnél többet sem ő, sem fejedelmi hitvese magának meg nem enged. Ellenben nálunk még most is mindenki a régi húsos fazekakra tekint vissza s folyton ezeket emlegeti, ahelyett, hogy az egyszerű, olcsó és egész-

séges háztartás titkait és módozatait keresné és beszélne meg barátnőivel és ismerőseivel.

Mily megszégyenítő ránk nézve, mikor azt olvassuk a lapokban, hogy a józanul számító németek egyakarattal és lelkes helyesléssel fogadták az imént a kormány és a helyi hatóságok szigorú intézkedését, hogy február 20-ikán túl lisztet és kenyeret csak korlátolt mértékben és hatósági igazolvány mellett kaphat mindenki. Sőt azt is nyugodtan fogadta utóbb Németország, hogy a birodalmi kormány minden lisztet és lisztadó magot állami tulajdonnak nyilvánított, tehát mástól sem nem vehet, sem el nem adhat másnak ilyet senki. Mintha mindenkinek lelkéből fakadt volna ez a helyzet parancsolta, szükséges intézkedés, oly készséges örömmel vette ezt az okos és fegyelmezett s e két tulajdonságánál fogva méltán győzelemre hivatott nagy német nemzet.

De aztán nem is lehet ily népet — minden angol fenyegetés dacára — élelmiszermegvonással lebírni. Bizonyoságot tesz erről maga a legnagyobb angol lap, a TIMES, egy nemrég megjelent vezércikkében, mikor ezeket írja: „A németek sohasem fognak éhezni! Hihetetlen szervezőképességük minden nehézségen át fogja őket segíteni és ha azt hisszük, hogy az élelmiszerhiány a német csapatok fegyelmét a legcsekélyebb mértékben is befolyásolja, akkor nagyon tévedünk”. S e tulajdonságuk nem kevésbé képezi nagyságuk alapját, mint fegyvereik szétzúzó ereje. Mert ott mindenki átérzi, hogy ez az Akhilles-sark az, amelyen ádáz elleneik pokoli fondorlata mellett legjobban volnának sebezhetőek és viszont ez az arkimedesi pont, melyen megvetve lábukat, sikeresen vehetik fel elleneikkel az óriási harcot. A kiéheztetéssel is! Mily bántó és megszégyenítő jelenség ezzel szemben nálunk a tömegek viselkedése, kicsinyes zúgó-

dása s egyes üzletemberek megfontolatlan türelmetlenkedése! Ahelyett, hogy örvendénk neki és elismernők, hogy hatóságunk ily bőven méri — nagy felelőssége dacára is — a mindennapi kenyeret! Inkább arra kellene azt felhívunk, hogy a jövő érdekében takarékoskodjék. S erre kellene buzdítanunk mindenkit! Mert a háború sok tanulsága közt, melyek milliárdokat érnek, azt is meg akarjuk tanulni, vagy már meg is kellett volna, hogy a magyar élet fent és lent sokkal pazarabb és pazarlóbb, mint bármely más nemzetéle. Tisztelet a kivételeknek! Nagy haszon háramlanék tehát reánk, ha az egyszerűbb és frugalisabb élelemhez szoknánk. Aminek másrészt az a megfizethetlen haszna is volna, hogy nyomában egészség fakad, mely kizárja a vége-hosszát nem érő Karlsbádot. Ésemellettizmosabb, ellentállóbb nemzedék boldogítaná e hazát.

Tehát nem a drága és inycsiklandoztató hús- és tésztaeműek az éltető, hanem a főzelékeműek és gyümölcsök. Frissek és szárazak, kezdve az igénytelen sóskán, csalánon, a répaneműek, a kalarábé, paraj, káposzta, burgonya, bab, borsó, lencse, a sokféle, egyszerű dara, az arany színű, vaniliásan édes, de elhanyagolt kukoricaliszt számtalan alakban, a fekete- vagy vegyes-lisztből készült kenyér és tésztaeműek, melyeknek egyike-másika nemcsak utóléri, hanem felülmúlja a legjobb hús táplálóerejét is, sőt egészséges vérképzés és ellentálló erő tekintetéből egyenesen pótolhatlan. Vajjon nem tudnók mi is konyhákat olcsóbb és egészségesebb alapokra fektetni? Hiányzanék belőlünk a belátás, a megértés? Vagy annyira fogva tart a restség és fegyelméletlenség? Mit mondana ehhez a német családok ereje: a német háziasszony? Hisz' valaha a multban a magyar háziasszony nagyon híres volt! Konyhája pedig mintául szolgálhatott! Ma a meglankadt családok, a

URÁNIA Városi Mozdószínház.

Ma szombaton és holnap vasárnap:

„Az üldözött vad”.

Jelenetek az orosz életből, 4 részben.

Kedden vígjáték-est:

„NINI, A MODELL”
és
„SZELEBURDI KISASSZONY”.

kényelemszerető, a küzdelem- és nehézségektől kényesen irtózók csak a másfőzte, kész ételekre áhítoznak.

Pedig csak számítás, nagy beosztás és termelésre való egyetemes törekvés az utolsó talpalatnyi földön is, ez az, ami megkönnyíti a legkisebb és legigénytelenebb háztartást is; ez az, ami megoldja a megélhetés mai nehézségeinek problémáját!

Agoston Károly.

Hogy kell élnünk aratásig.

Így tél utolján, tavasz kezdetén, még békeidőben is meglehetősen nehéz gondot szokott okozni ez a minden évben visszakérülő töprengő kérdés: Hogy leszünk ki újig?

Mennyivel aggodalomkeltőbb ez a felsóhajtás most, mikor a megszokott, rendes szűkös állapoton felül még a háborús időkkel mindenha együttjáró inséges napok réme is ijesztget bennünket.

Pedig hát nem kell megijednünk. Ahogyan kiteleltünk eddig — bátran kimondhatjuk, minden nagyobb nyomorúság nélkül —, azonképpen merjük állítani, hogy Isten segítségével, ha nem is zsíros nagy jólétben, de éhség, koplás nélkül kibírhadjuk aratásig, ha magunk is úgy akarjuk, ha mindenki akarja, ha minden itthonmaradt ember a nap minden óráján ehhez a szigorú parancshoz igazodik: Ezt az országot, ennek az országnak a népét sem időjárásnak, sem semmiféle ellenségnek *kiéheztetnie nem szabad!* Ebben az országban nem vesztet éhen senki. Ebben az országban meg kell hogy legyen mindenkinek a maga mindennapi kenyere. Nem sok, csak éppen amennyi szűkösen elég. Minden étkezéshez egy-egy karéjka.

Ahogyan hadbavonult véreinknek csak egy jelszavuk van: «Győznünk kell!» — és Hindenburg, e minden idők legnagyobb hadvezére, bizást állítja, hogy győzünk is, mert nekünk jobb az idegrendszerünk, mint az ellenségeinké: ugyanúgy az itthonmaradt dolgoztató népnek pedig szintén arra legyen gondja, hogy a megélhetés tépelődéseitől senki, se maga, se más el ne veszítse a

TÁRCA.

Néhány szó Árváról.

Az ország közvéleményében élénk érdeklődéssel viseltetik most mindenki a határvármegyéik sorsa iránt. Aggodalom fogja el a lelkeket, ha hébe-hóba «rossz» hírek hallatszanak s viszont tomboló öröm és lelkesedés vesz rajtunk erőt, midőn tudomásunkra jön, hogy fáradhatlan csapataink a határmenti vármegyéket megtisztították az oroszoktól és diadalmasan üldözik a kárpáti szorosokon keresztül a hanyatt-homlok menekülő ellenséget.

Bennünket ezúttal két határmenti vármegye sorsa érdekel: Árváé és Sárosé.

A «lokálpatriotizmus» diktálja belénk ezt az érzetet. Egyébként Zemplén-, Ung- és Máramarosról is kellene megemlékeznünk. Ámde az írónak céljai is vannak, tehát nem kalandozhat el céljától. Ennélfogva arról ír, ami szívéhez és lelkületéhez legközelebb áll.

Árva- és Sárosvármegyéik nem fekszenek földrajzilag egymás mellett. Vasúton mintegy kétszáz kilométer távolságnyra vannak egymástól. Látszólag tehát nagy a közöttük levő térbeli különbség. De ez is csak látszólag.

A valóságban azonban éppen az ellenkezőjét látjuk.

Árva és Sáros ma a szó legteljesebb értelmében véve *testvérvármegyéik*. A többi vármegye

fejét. Mindenki *akarjon* élni s akarja, hogy a szomszédja is éljen. Tehát csak akarat kell. Nagyon erős akarat. Segítse mindenki egy a más, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyere. Hogyan kell ezt *akarni*?

Erre is Hindenburg vezér acélidegzetű nemzeteitől vehetünk példát.

A németek törvénnyel, hatósági és társadalmi intézkedésekkel rákényszerítik önmagukat a szigorú takarékosagra, beosztják a készleteket úgy, hogy akinek merőben üres is a kamarája, Németországban még az sem fog éhezni. Lesz mindenkinek kenyere. Bizony nem fehér, de lesz.

Bejárta a német sajtót mostanában egy csudálatos szép írásmű, mely valóságos himnusza, tízparancsolata és kiskátéja ennek a zordon, katonás kiáltásnak: *Mussáj kenyérnek lenni!*

Kivonatossan így szól emez írás:

Németország (mondhatjuk Magyarország is) egy egész ellenséges világgal áll szemben, amely meg akarja őt semmisíteni. Diadalmas dicső seregeinket nem tudja letépni. Hát, mint egy ostromlott várat, ki akar bennünket éheztetni. Ez sem fog neki sikerülni.

Miért nem? Azért, mert *elég kenyérmag van az országban*, hogy aratásig kibírja a lakosság. *Csak nem szabad prédálni, pazarolni.*

Ne étesseitek marháitokat a kenyérnek gyümölcseivel.

Takarékoskodjatok a kenyérrel, hogy ellenségeink kaján reménye szegényné váljon.

Legyetek tisztellel a mindennapi kenyér iránt. Akkor mindig lesz belőle nektek, akármeddig tart is a háború. *Erre neveljétek gyermekeiteket.*

Ne vessetek meg egy darab kenyeret sem azért, mert már nem friss. Ne szeljétek egy karéjjal se többet a kenyérből, mint amennyit éppen enni akartok.

Gondoljatok mindig katonáinkra, akik sokszor az őrhelyen vagy a lövészárokból boldogok volnának, ha tarisznyájukban volna a ti elpredált kenyérdarabkátok.

Egyék mindenki hadikenyeret, éppen úgy táplál és éppen úgy jól lehet vele lakni, mint a másikkal.

A krumplót mindig hámozatlanul, héjában főssétek. Ezzel sokat spóroltok. Az előzőleg nyersen hámozott krumpliból sok ennivaló rész elpocsékolódik.

is testvérvármegye. A legjobban kitetszik ez a vármegyékhöz intézett átiratokból, melyekben a «Kedves Atyámfiai!» megszólítás is mutatja, hogy *testvér* a *testvérrhez* fordul erkölcsi vagy anyagi támogatásért. Ez esetben az «atyámfia», a «testvér» kifejezés inkább a magyarságunkat, az együvé tartozandóságunkat, a közjogi egyenlőségünket jelképezi.

Árva és Sáros fokozott testvéries érzületét a főispán *közös* személye hozta létre. Az árvai főispán ma Sárosnak is a főispánja. Szinyei Merse István főispánnak ma két otthona van: itt is, meg ott is. Mindenütt szeretik, rajonganak érte, ami azt mutatja, hogy tetőtől talpig fényes tulajdonságokkal megáldott férfiú, akit a Gondviselés egyenesen kormányzó, vezetői állásra teremtett.

Az olvasó bizonyára kíváncsi arra, milyenek az állapotok a Szinyei Merse István vármegyéjében, a testvér Árvában? Egészségesek, életképesek-e ott a vérkeringés szervei? Hogy gondolkodik a nép? Kulturális élete fejlődésképes-e és a háború minő helyzetet teremtett?

A mozgósítást 1914. július 31. és aug. 1-je körül időben hirdették ki Árvában. Ennek nyomán ember ember hátán tolongott az Árvavölgyi Vasút állomásain. Mindenki eleget tett hazafiúi kötelességének.

Érdekesen jellemzi a helyzetet Zmeskal György alispánnak az 1914. évről szóló II. félévi jelentése, hol erre vonatkozólag a következőket olvashatjuk: „Örömmel konstatálhatom, hogy a f. év július

Ne dobjátok szemétre az ételhulladékokat. Gyűjtsétek össze, jó lesz takarmánynak. Ha magatoknak nincs lábasjóságotok: adjátok a takarmányanyagot annak, akinek van.

Ezek a legprózaibb dolgról, itt-ott szinte költői lendülettel megírt gyakorlati tanácsok kell, hogy Magyarország népeinek is minden rétegében elterjedjenek s e komoly nagy időkben mindenkinek szinte vérébe oltódjanak.

Ezekhez az ércbe vésni és minden iskolában megtanítani való szavakhoz mi, a mi speciális viszonyainkhoz képest még a következő jóindulatú tanácsokat függesztjük:

Szoktassa mindenki magát és családját a kukoricaliszt használatához. Ebből is lehet ízletes ételt főzni. Csak tudni kell a módját. Gazdasszonyaink tanulják el egymástól a készítés titkait.

Lélekbe frott törvény legyen, hogy *gabonát a forgalomból elvonni: haszárulás!*

Jó, ha egyes tehetősebb vagy előrelátóbb családok még kellő időben zsákszámba raktároztak el lisztet éléskamráikban. Ámde akiknek ilyen lisztartalékjaik vannak, ne kövessék el azt a kapzsiságot és lelkiismeretlenséget, hogy bár odahaza van elegendő lisztkészletük, mégis a boltokban vásárolnak.

Ezzel, hogy nem az otthon való lisztet használják, csökkentik a forgalomban lévő mennyiséget s valósággal kivesszik a szegényebb nép szájából a kenyeret, akik kizárólag csakis a boltokban való vásárlásra vannak utalva.

Ne csak az imádság tartson tehát fenn minket, hogy add meg Uram a mindennapi kenyérünket, hanem erős akarattal magunk is arra törekedjünk, hogy *mindenkinek* meglegyen a mindennapi kenyere.

Ilyenképpen minden tömegéhség nélkül meg fogunk élni aratásig.

HIREK.

Egykor és most.

Akárcsak ezer esztendővel ezelőtt. Népek, fajok harca dúlt akkor is. Népek veszték, fajok eltűntek, országok szűntek meg abban a rettenetes forgatagban, amely mint valami forgószél keverte össze az egymással rokon népeket és

hó végén elrendelt részleges és augusztus elsején elrendelt általános mozgósítás folytán a hadkötelesek készséggel és lelkesedéssel tettek eleget a bevonulási parancsnak. Voltak oly községek, melyekből a bevonulásra kötelezettek *alig néhány órával* a mozgósítási hirdetmény kifüggesztése után tűzhelyeiket és családjaitk itthagya, a haza hívó szavának engedelmeskedtek. Egyetlenegy esetben sem alkalmaztatott kényszer a bevonulásra“.

Ilyen az árvai nép. És természetesen a vezető emberek, a hatósági közegek most is, a háború közepette mindent elkövetnek, hogy e jóravaió nép a jól megérdemelt támogatásban részesüljön.

A sebesült katonákat a Vöröskereszt Egylet, míg az arra rászorultakat az Árvamegye Mozgósított Hadkötelesei Családtagjait Segítő Egyesület veszi hathatós pártfogásába.

Árvavármegye törvényhatósági bizottsága f. é. febr. 25-ikén tartotta meg Zmeskal György alispán elnöklete alatt úgynevezett «háborús» ülését, mely alkalommal jegyzőkönyvileg örökített meg, hogy „a th. bizottság szeretettel és büszkeséggel üdvözlí s a Mindenható kegyes oltalmába ajánlja vármegyénk mindazon fiait, kik mint hadkötelesek, népfőlkölk vagy önkéntesek, lelkes bevonulásukkal *honpolgári kötelességérzetüknek s lángoló hazafiságuknak* fényes bizonyítékát adták, a harcmezőn pedig önfeláldozó, bátor és hősi magaviseletet tanúsítanak.“

Ugyancsak méltó módon kívánja Árvavár-

kényszerített eg ségeket.

És akkor is, csomójába egy le szikrázva s az azelőtt nem is magyaré!

A germán, egymást írtó ha nép, kezében A oltotta bátorság dühös gyűlölség. Éket verve közé csinálta Európa

Az egész Eu zott. Félelemmel, ősi kardja segíts birodalom csász hozzáfordulni a ne amelyből a szittyva segítette.

És most, — eg nagy fényes birod álnok barátok csel amellyel őt és v orgyilkos kéz öl tani szándékolt

uralkodásra hivat adott jelre, megir messze alant dél mindenhonnan p szétmarcangolni C kívánatos fehér te oroszán, a gall k negrói borz.

És míg a germ szerrel vélte elpus lölködő francia s mányának tekinté részén ismét megje szinte elfeledett s

A földet és a éppen úgy a néme gése, mint a mag s míg a szláv örí döngeti, mellét a véresre.

Az égen és f

megye törvényhat munkaképtelessé és családjuk sorsá küiket megörökíte

Ennek folyoma sen küzdő árvame telve, elvileg kimo

1. hogy mindaz és egyéb, a várm alkalmazottjainak e háború folyam sebeik következtéb válnak, valamint a vegyeinek és árvái járulékat, hacsak a nagyobb jövedelm rendelkeznek, a vár vagy munkaképtel vesőbb szabályok s

2. hogy amenny munkaképtelessé (népfőlkölkökről) és ilyen katonáknak

Ne fe

WOH

kényszerített egymás mellé azelőtt halálos ellenségeket.

És akkor is, az egymásba omló népek gordiusi csomójába egy izmos ököl villogó acéla csapott le szikrázva s az egymást dúló népek ajkán egy azelőtt nem ismert kis nép neve hangzott: a magyaré!

A germán, frank, angol, szász és szláv népek egymást irtó harcai közepette megjelent egy kis nép, kezében Attila kardjával, szívében Hadúr-oltotta bátorsággal és kettévágta az egymásba dühös gyűlölettel fonódott népek gomolyagát. Éket verve közéjük, ezer esztendőre előre megcsinálta Európa térképét.

Az egész Európa ajakán a magyar név hangzott. Félelemmel, bámulattal vegyest. Ősi kardjáért, ősi kardja segítségével egy császár, ősi fényes birodalom császára nem átalott kérő szóval hozzáfordulni a nehéz szorongatások közepette, amelyből a szittyá kéz, az éles szittyá kard ki is segítette.

És most, — éppen mint ezer évvel ezelőtt. Egy nagy fényes birodalom császáriának országai köré álnok barátok cselszövevénye font alattomos hálót, amellyel őt és viruló országát megfojtsák. És orgyilkos kéz ölte meg egy régóta szétrobbantani szándékolt birodalom ősi dinasztijának uralkodásra hivatott sarját. Amelyre, mint egy adott jelre, megindultak a hadak hideg északról, messze alant délről, a nagy tengerek mellől; mindenhol prédára éhes vadak közeledtek szétmárcangolni Germánia, Hungária, Ausztria kívánatos fehér testét. Az orosz medve, a brit oroszlan, a gall kakas, a szerb sakál, a montenegrói borz.

És míg a germán szuronyok erdejét könnyűszerrel vélte elpusztítani a rokon angol s a gyűlölködő francia s mikor Ausztriát biztos zsákmányának tekinté a szláv óriás, Európa keleti részén ismét megjelent a magáról régen hallatott, szinte elfeledett szittyá lovas.

A földet és a támadók szívét megremegetti éppen úgy a német negyvenkettesek mennydörgése, mint a magyar katonák félelmetes robaja s míg a szláv óriás hátát kemény német ököl döngeti, mellét a magyar szuronyok szaggatják véresre.

Az égen és földön dúló zivatarban két hü-

nemzet áll szilárdan, megdönthetetlenül Európa közepén: a magyar és német. Ezt a két nevet hangoztatja most az egész világ, ennek a két népnek erős karja fogja most megszábni Európa új térképét.

S míg a más országok határait várak védik, a mi országunkat nem védi más, csak a magyar kar, magyar acél, magyar szív, magyar ész. Ez dominál, ez uralkodik, ez öröklik nemcsak a magyar föld szent határai felett, de ez őrzi az osztrák birodalmat, ez az igazi támaszfája a közös trónnak is. Galícia síkjain magyar huszárok űzik a betört kozákokat, a bukovinai hegyek között magyar bakák szuronyai villognak; Krakó és Przemysl falai körül a magyar Himnusz hangjai csendülnek ki; a kettős birodalom ügyeit magyar kezek intézik.

HÁBORÚS KÉPEK.

Az ágyútűzben.

Egy tűzér-zászlós beszélte el a mult napok kárpáti harcaiból. Sárosan, piszkosan jött be a rendőrkapitánysághoz átvonulási szállás kiutalása végett és egyszerűen, minden póz nélkül beszélte el az esetet, mintha a mult békés napok egyszerű kirándulásáról lett volna szó és nem élet-halál harcról kint a hegyek között, a hideg, havas Kárpátokban. Arca lázban égett a gyönyörű fiúnak mellét a nagy ezüst vitézségi érem díszítette.

Parancsot kaptam az őrnagyomtól — kezdte el a zászlós — a Battrie Nr. 3. parancsnokától, hogy az X-i magaslaton foglaljak helyet az egyik ágyúval, tartsam azt megszállva, markirozzam az erdőt és figyeljem meg a közeli faluban táborozó orosz csapatokat, kik megerősített állásokban vannak s ha az orosz gyalogság előrenyomulni készül, adjak parancsnokomnak földalatti telefonon jelentést és löjem az ellenséget.

Azonnal hozzáfogtam a parancs teljesítéséhez. Kiválasztottam az üteg hat legügyesebb emberét, az egyik ágyút megfelelő tölténnyel, enni- és innivalót vettünk magunkhoz bőven és megvártuk, míg besötétedett s akkor észrevétlenül felvontattuk a meredek hegyoldalra az ágyút, utánoztuk levágott fenyőfákkal az erdőt s mi magunk, a hat szolgálattévő tűzér és én meghúzódunk az ágyú mellett megásott fedezékben és szemmel tartottuk

az orosz csapatokat. A közvetlen közeli erdőben, az évszázados fák tövében is volt egy megásott fedezékünk.

Tizenkét nap és tizenkét éjszaka tartottuk így szemmel az orosz állásokat, míg a tizenharmadik nap délután az orosz gyalogság támadásra készült ellenünk.

Telefonon azonnal értesítettem parancsnokunkat s mi mindannyian felkészülve vártuk a támadást. Alig voltak már csak mintegy ezer lépésnyire az oroszok, midőn srappellal közéjük löttünk a magaslaton levő ágyúnkból. Hátrább levő csapatunk is megnyitotta a tüzet, úgy, hogy az orosz gyalogság futva vonult vissza a közeli községbe, majd midőn lövegünkkel a faluba löttünk, kivonultak a faluból a közeli hegyoldalra s a megásott fedezékekben és a hegyoldali vízmosásokban foglaltak állást. Teljes egy órán keresztül löttük szakadatlanul az orosz állásokat, míg segítségül egy nehéz ágyút kaptak az oroszok. És akkor megkezdődött a borzasztó párviadal. Az orosz nehéz ágyú felfedezte az én parancsnokságom alatt lévő ágyút a domboldalon és gránáttal lötte azt. A golyó borzasztó zúgása messziről hangzott s mi mindannyian a közeli erdőbe futottunk vissza s a már előre elkészített fedezékünkben húzódtunk meg. Irtózatos dörrenés, lecsapott a gránát. Mélyen befúródott a földbe s háznyi mély üreget vágott ki és dobott szerte-szét. Midőn lehullott a föld, melynek zuhanása is könnyen maga alá temetheti a közelben levőket, előugrottunk az erdei fedett állásunkból, odaszaladtunk ágyúnkhoz, beigazítottuk azt és löttünk. Minden lövésünk talált. Így tartott ez egész délután. Egyszer mi löttünk, egyszer ők. Az ellenséges ágyú leadhatott reánk mintegy negyven gránátlövést. Körülöttünk már minden rommá volt löve, mindenütt levágott fák és felvágott föld feküdt. A hó több száz méternyi körzetben fekete volt a koromtól és a levágott földcsapástól. De ágyúnk Istennek csodájára sértetlen maradt. Egy robbanó gránát hüvelybe az üteg szakaszvezetőjét találta, midőn az éppen az ágyúnkhoz futott. A szerencsétlen ember mindkét lábát levágta a löveg, úgy, hogy mire a domboldalra értünk le vele, vitéz bajtársunk kiszenvedett. Fönt az ágyúnál még eszméletlenül volt, véres kezével görcsösen kapaszkodott az ágyúkerékbe s egyre

megye törvényhatósága a háború következtében munkaképtelenné váló vagy elhalálozó katonáink és családjuk sorsának biztosítását, illetve emléktüket megörökíteni.

Ennek folyományaként a harctéren oly *hősiesen* küzdő árvamegyei vérei iránti hálójától eltekintve, elvileg kimondta a th bizottság:

1. hogy mindazon hadbavonult tisztviselőinek és egyéb, a vármegyei nyugdíjintézetbe felvett alkalmazottjainak nyugdíjügyét, kik nyilvánvalóan a háború folyamán szerzett betegségük vagy sebeik következtében esetleg munkaképtelenné válnak, valamint az esetleg ilykép elhaltak özvegyeinek és árváinak nyugdíját, illetőleg nevelési járulékát, hacsak az illetők viszonyaikhoz képest nagyobb jövedelmet biztosító vagyonnal nem rendelkeznek, a vármegyei szolgálatban elhaltakra vagy munkaképtelenné váltakra érvényes *kedvesebb* szabályok szerint fogja elintézni;

2. hogy amennyiben a háború következtében munkaképtelenné váló árvamegyei katonákról (népfölkelőkről) és családjaikról, valamint az eleső ilyen katonáknak általuk eltartott hozzátartozói-

ról való állami gondoskodás azoknak szerény megélhetését nem biztosítaná és az saját munkájukkal, jövedelmekkel, vagyonukkal sem lenne biztosítható, a vármegye rendelkezésére álló segélyalapokból — a lehetőség szerint — lesznek segélyezendők, minek *legmértányosabb* módon való eszközölésével a vármegyei inszégügyi bizottságot felkéri, illetve a vármegye alispánját megbízza;

3. hogy a hazáért elvérző hősök emlékét és *önfeláldozását* méltó módon *megörökíti* és hogy a megörökítés módjára és helyére nézve a béke helyreállítása után fog határozatot hozni."

Látnivaló az itt közlöttekéből, hogy az árvamegyei nép teljes tudatában van, hogy a Haza és a koronás Király szent személye iránt minő magasztos kötelezettségei vannak, melynek jutalma — mint a fentiekéből is kitűnik — elmaradni nem fog.

Az árvai népnek hazafias és példás magatartása mindenesetre a vármegyei vezető férfiak érdeme, akik mindenkor hivatásuk magaslatán állva, a lakosság érdekeit állandóan szívükön hordják.

Ami a vármegye kulturális viszonyait illeti, ez igen szép fokon áll. Alsókubinban 1888. óta áll. felsőkereskedelmi iskola, polgári fiú- és leányiskola, Trsztenán pedig 1868. óta négyosztályú kir. kath. algimnázium van. Néhány év óta polg. leányiskolája is van.

A megye 96 községében 135 népoktatási intézetet találunk 126 iskolaépületben elhelyezve. A tantermek száma 208.

A 6 óvodából 3 állami (Alsókubin, Árvanagyfalu és Kralován), 3 pedig a F. M. K. E. igazgatása alatt áll (Námesztó, Trsztena és Turdosin), melyeket 303 óvóköteles látogatott.

A 135 népoktatási intézet ekképp oszlott meg: 6 óvoda, 118 elemi népiskola, 3 polgári, 1 iparostanonciskola és végül 7 gazdasági ismétlőiskola.

A 118 elemi népiskola közül volt állami 21, községi 7, róm. kath. 77, ág. h. ev. 9, izraelita 3, uradalmi magán 1 (Árvaváralján).

Ami a tanköteles gyermekek beiskoláztatását illeti, az 1913/14. tanévben 10,191 mindennapi és 4143 ismétlő, összesen tehát 14,334 tanköteles gyermek közül iskolába beiratott és rendes okta-

Ne felejtse el! Ha szüksége van finom **cipőre, kalapra** vagy **fehérneműre**, akkor szerezze be **WOHL IZIDOR** úridivat- és cipőárúházában, **Eperjes, Fő-utca 87.**

azon könyörgött, hogy lőjük agyon, hogy ne kíméljék. Elszorult a szívem és könnyes szemekkel néztük az iszonyú fájdalmak között bajtársunkat, de segíteni nem tudtunk rajta.

Az est beálltával beláttuk, hogy a magános dombon, az orosz állások közelében tovább már nem tarthatjuk magunkat. Kivettük a závarzatot az ágyúból, majd kötélre fogtuk az ágyú csövét és azon engedték le a domboldalra. Útegünk-nél már azt hitték, hogy nem vagyunk az élők között és örömmel fogadtak. A szegény szakaszvezetőt ott temették el az ágyú dörgése között és sírjára fenyőgalyakból készítettünk keresztet. Mi magunk fontos jelentéseket vittünk vissza magunkkal, melyek teljesítésével útegünk fényes eredményt ért el. Az oroszok visszavonultak.

Dr. S. G.

Személyi hír. Dr. Novák István eperjesi megyéspüspök több heti fővárosi tartózkodás után székvárosába érkezett.

Előléptetés, kinevezés. Hulyák Valér, az eperjesi kir. kath. főgimnázium rendes tanára, aki jelenleg mint tartalékos főhadnagy az északi harctéren küzd, a VIII. fizetési osztályba lépett elő. Szilassy Hermin, ugyanezen intézet helyettes-tanára a IX. fizetési oszt. 2-ik fokozatába lépett elő mint rendes tanár.

Nyugdíjazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Péterfy Kata eperjesi áll. tanítónőképző-intézeti gazdaszónyt saját kérelmére s megromgált egészségi állapotára való tekintettel másfél évtizedes eredményes munkássága után, folyó évi március hótól kezdve nyugdíjazta. Egyben őt a miniszter a mindenkor szorgalommal és kiváló lelkiismeretességgel teljesített szolgálataiért köszönő-irattal tüntette ki.

Hősi halál. A legmélyebb részvétellel közöljük olvasóinkkal, hogy Hulyák Valér, az eperjesi kir. kath. főgimnázium tanára, a 23-ik honvédelmi gyalogezred főhadnagya az északi harctéren hősi halált halt. Slavskón, a templomkertben temették el február 25-ikén, 36 évet élt s 13 évig működött tanári pályán. Társadalmunk biztonnal a legnagyobb részvétellel értesül Hulyák Valér haláláról, akit kivétel nélkül mindnyájan a legnagyobb tisztelettel s a legmelegebb szeretettel vettünk

tásban részesült: 10,159 mindennapi (98%) és 4110 ismétlődő tanköteles (98%), összesen tehát 14,269 tanköteles gyermek.

E szép eredmény a kir. tanfelügyelőnek és a vezetésére bízott tantestületnek érdeme, akik ügybuzgó és hazafias működésükkel Árvavármegye népoktatását a virágzás legszebb fokára emelik.

A tanítói karból ki kell emelnem a néhai Ilgó Gabriella, pokrivácsi tanítónő nevét. Ez Istenben boldogult Pokrivács községben oly hazafias szellemet teremtett meg, hogy tanítványai minden év március 15-ikén nemzeti zászlók alatt vonultak be az alsókubini megyeházára, hol szent áhítattal vettek részt a magyar szabadság e nagy napjának megünneplésében.

Egy másik kiváló tanítónő Árvában Illek Józsa, aki a múltban Szihelén, a Babia Gora közelében fekvő községben, jelenleg pedig Rabcsiczen működik.

Illek Józsa — a tanításon kívül — költészettel is foglalkozik. Költeményeit az ÁRVAMEGYEI HIRLAPban szokta közzétenni, melyeket nagy gyönyörűséggel olvas a közönség. Legutóbb a harctéren küzdő öccsétől levelet kapott, melyben ez arra kéri nővérét, írja hozzá egy lelkesítő csatadalt. Erre Illek Józsa — mint az ÁRVAMEGYEI HIRLAP írja — a következő kedves sorokat írta öccsének:

„Lehet, hogy soraim már ott találnak valahol a Kárpátok havas táján. Hát látod, édes Öcsém, nem tudunk mi most dalt írni, se harci indulót. Mert *Ti trjátok* most a legszebb dalokat, srápnell-szilánkok hulló záporában, títzek fénye mellett,

körül. Halála pótolhatlan veszteséget jelent reánk nézve is, akiben egyik legbuzgóbb munkatársunkat veszítettük el. Kartársai gyászjelentést adtak ki.

Sorozzák a 37—42 éveseket. B. osztályú népfőlkélok újabb szemléje. Az 1886: XX. t. c. alapján a honvédelmi miniszter utasítja mindazon népfőlkélokra kötelezettek, akik az 1873, 1874, 1875, 1876. és az 1877. években születtek és a sorozó- vagy vegyes felülvizsgáló-bizottság által *fegyverképtelenségük* osztályoztattak, illetőleg felülvizsgáló bizottság által 1914. évi július hó 31-ikéig elbocsáttattak, vagy állítási kötelezettségüknek eleget nem tettek, továbbá azokat, akik időközben a magyar vagy osztrák állampolgárságot, illetőleg bosznia-hercegovinai illetőséget megszerezték és állítási kötelezettség alá már nem estek, hogy összeírásuk végett tartózkodási helyük községi előjáróságánál, illetve körjegyzőségük helyén jelentkezzenek. A bemutató-szemléket apr. 4. és május 6-ika között fogják megtartani. Az önkéntességi jogosultság a bemutató-szemlén igazolandó.

Földbirtokosaink figyelmébe ajánljuk dr. Keleti és Murányi cégnek lapunk mai számában közzölt hirdetését, mely a tavaszi vetés és az ideai aratás érdekében fontossággal bír.

Elemi iskolai VI. oszt. különvizsgák.

Úgy a nép általános műveltségének emelése, mint választójogi szempontból fontos értelmiségnek igazolása céljából az el. iskolai VI-ik osztályú záróvizsgákról hozott törvény folytán, az ezen záróvizsgák körüli eljárást a vallás- és közokt.-ü. miniszter által a múlt évben kiadott Utasítás szabályozza. Az ezúttal kiadott vallás- és közokt.-ü. miniszteri rendelet értelmében az el. isk. VI. oszt. záróvizsgák a folyó tanévben is a kiadott Utasítás rendelkezéseinek megfelelően fognak megtartatni. Eszerint az el. isk. VI. oszt. tanulók a záróvizsgát a kiküldött iskolafelügyelő e őtt teszik le. Az Utasítás rendelkezései azonban a folyó tanévben is csak a fiú-tanulókra vonatkozólag hajtathatók végre, vagyis a különvizsgát csakis a fiú-tanulók fogják tenni. A múlt évben kiküldött iskolafelügyelők megbízatása általában a folyó tanévre is kiterjed és arra a körzetre szól, melyre kiküldettek. A miniszteri rendelet értelmében az

ágyúorgákkal, puskaropogással; nem tollal papírra, — karddal az ellenség szívébe, s a történelem nagy mesekönyvébe. Nem, édes Öcsém, nem írok mostanában semmit. S ha írnék is!

Gyűjt-e az ügy, mint a Ti tüzetek? Lelkesít-e, amit most így írok le:

„Múlt időkbé szállva, újra és újra látom

A kis göndörfürtös, barna gyereket...

... Eszedbe jut néha — mondd — a gyermekálmom, Rohamra vezetve kicsi seregéd?

Válladon fapuska, a kard is csak fából,

S úgy vágta az ellent csöpp katonám.

Sejtés volt talán ez, véres nagy csatáról,

Eljövendő harcód képe talán...

Boldog idők! Oh, szép gyermekálmom!

Gyenge karod már győzni akart...

Ellen tapos e drága határon,

Hol van a puska? Merre a kard?

Ellen tipor e drága göröngyön,

Úgy-e, hogy tanultad? — drága e hon...

Ellenség ne düljön soha magyar földön,

Kárpát hazája, ormaidon.

Úgy-e, hogy tanultad? úgy-e, hogy megérted?

Úgy-e, hogy megvéded e dicső hazát?

Míg itt, messze tőled, ima száll el érted,

Védjed, nagy Isten, e jó katonát!...

Sárosvármegye közönsége láthatja, hogy Árvavármegye tanítói kara — kivétel nélkül — izzó, hazafias lelkesedéssel van eltelve és jó kezekre van ott a népoktatás ügye bízva.

A megye kulturális szükségleteinek kielégítésére ott találjuk a Csaplovics-könyvtárt, melynek Alsókubinban épült helyiségeiben mintegy 40,000 értékes kötetet találunk.

iskolafelügyelők minden iskolához külön-külön csak az esetben szállnak ki, ha az illető iskolában legalább 5 záróvizsgát tevő tanuló van, ellenkező esetben a jelentkező tanulókat lehetőleg az iskolák jellege szerint csoportosítva, könnyen hozzáférhető központban vizsgálják meg.

Áll. óvodák új költségvetési éve. Az állami költségvetési évről megváltoztatásáról szóló törvény alapján a vallás- és közokt.-ü. miniszter elrendelte, hogy az áll. óvodai költségvetések ezután július 1-jétől a következő évi június hó végéig terjedő időre szerkesztendők. Jövőben tehát az áll. óvodák költségvetési éve nem a tanév kezdetével vagyis szeptember hó 1-jével veszi kezdetét, hanem július hó 1-jével. Ehhez képest a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az áll. óvodai számadások a folyó tanévről nem augusztus hó végével, hanem már június hó végével zárassanak le. Eszerint tehát az állami óvodák költségvetési és számadási éve ezentúl júl. 1-jétől a következő év jún. végéig fog tartani.

A Vörös Félhold jelvényei. A Vörös Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt ország-szerte nagy érdeklődés mutatkozik. Miután technikai lehetetlen minden egyes érdeklődőnek az általa kívánt példányt postán elküldeni, ennélfogva az Országos Bizottság, mely Budapesten az Ország-házban székel, kéri vidéki városaink hazafias kereskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a bizottság útján beszerezvén, ők vállalkozzanak azoknak kiszolgáltatására, akik a török-magyar testvériségnek ezt a szép jelvényét feltűzni óhajtják. A bizottság öt kilóig terjedő postacsomagban bérmentve küld jelvényeket mindenkinek, aki a kért mennyiségnek darabonként 1 kor. árát előre beküldi.

Legjobb minőségű férfi-fehérművek Ambrózy Bélánál.

«Háborús gazdasági törvények és rendeletek» címen a Magyar Vámpolitikai Központ könnyen áttekinthető könyvben kiadta a háború esetére szóló kivételes rendelkezéseket, valamint a mozgósítás óta egészen febr. 20-ikáig életbeléptetett összes gazdasági vonatkozású és a háborúval összefüggő törvényeket és rendeleteket, melyeknek nagy száma az eligazodást igen

A megye fróinak kulturális és szépirodalmi cikkei a XXVIII. évfolyamában levő ÁRVAMEGYEI HIRLAPban jelennek meg, melynek szerkesztője és lelke Szontagh Álmos, a Vöröskereszt fíradhatlan titkára, alsókubini áll. felsőkereskedelmi iskolai tanár; legkiválóbb munkatársa Francsák Gábor volt, aki időközben Orosz-Lengyelországban mint hős esett el; emlékéit az EPERJESI LAPOK január 10-iki számában méltattam.

A megyéről több ismertetés jelent meg, szét-szórva a napi- és szépirodalmi lapokban. Önálló művet adott ki «Árva vár»-ról Kubinyi Miklós, az árvai közbirtokossági uradalom jogigazgatója, történettudós és archaeologus, azután dr. Divéky Adorján, a lengyel-magyar történelem hírneves művelője, kinek neve messze földön ismeretes. Az «Árvamegyei Almanach» a megye múltját és jelenét ismerteti.

A megye természeti szépségekben igen gazdag. Mindjárt Kralovánál, a Ksod. fővonala mellett, láthatjuk az Árvának a Vágba való beömlését. Nyugati részén a Rohácsok, ezszakon az 1721 m. magas Babia Gora, Alsókubin mellett pedig a Chocs gyönyörködötteti a szemlélt.

Árvamegye úgy néprajzi, mint turisztikai szempontból a legérdekesebb vármegyék egyike. Különösen sok lengyel turista látogatja. A Rohácsokban található tengerszemek ritka látványt nyújtanak.

Ha a háborúnak vége szakad, a kiránduló közönség a természeti szépségek szemléletében nagy élvezetet fog ott találni.

V. G.

nehézkessé tette. A kereskedő és iparos 5 kor. bolti ár helyett 2 kor. kedvezmény előfizetését a kereskedő jelentik.

Kávé, saját pókjából összeállított Sarotti-cukorkák, ki Simon eperjesi cse-

Tábori levelek és távirdaigazgatók figyelemzteni a közö-tábori postai levelez-tekben illeti meg

1. valamely tábori 2. a működő hadsereg helyekre; 3. a hajót 4. Da'máciába va katonai és a kato egyénekhez (pl. cs betegápoló stl) van kórházba ott ápoló címeze. Kórházban polgári egyénekhez és szintúgy portókó kórházhoz beosztott akár polgári egyéne- takon kívül más tábori postai levelez- díjmentesség nem i postáraadáskor bér- azok mint postadíj- tetlen levelezőlapok terhelhetnek meg. H levelezőlapokat egy- fel és azokat a postá- ez postajövedéki ki- laponként — az 5 f- rona jövedéki bírság

«Az angol v annak a fűzetnek, hatalmak» című soro Kunfi Zsigmondnak, a vezetőtagjának és is- jelent. A hatfésű az angol világbiroda leírását, noha ez is sorban annak isme milyen gazdasági és angol politikai életne Angliát a mostani a hogy Angliában a va uralkodik, amely els azonfelül az egész igájában tartja. A tartalma érdekfeszítő Angolországnak és a képe, azután két na a jövedelem- és va gyarmatbirodalom m és lakosságát tünteti erőt csak az érti me könyvet, amelynek cs minden könyvkereske

Teljes lakásbe Butor Ipar Vállalatán Telefon 152.

Vöröskereszt-k Az Országos Vöröskegyei választmánya és 1-jén a vármegyeház A lélekelmelően szé különösen női társad volt képviselve. Ott háború kitorése óta hazafias lelkesedéssel kereszt-Egyesület áld- jesi fiókegyesület közz- vármegye alispánja és

nehézkessé tette. A könyvet, mely különösen a kereskedő és iparos nélkülözhetetlen útmutatója, 5 kor. bolti ár helyett kereskedők és iparosok 2 kor. kedvezményes áron kaphatják, ha a mű előfizetését a kereskedelmi és iparkamaránál bejelentik.

Kávé, saját pörkölésű, különböző nemes fajokból összeállított keverék; Gerbeaud-, valamint Sarotti-cukorkák, kir. udvari pinceborok csakis *Bein* Simon eperjesi csemegekereskedésében kaphatók.

Tábori levelezőlapok. A m. kir. posta- és táviratigazgatóság (Kassa) hirdetményben figyelmezteti a közönséget, hogy az általa feladott tábori postai levelezőlapokat (leveleket) mely esetekben illeti meg a postai díjmentesség: Ha 1. valamely tábori vagy hadtápostahivatalhoz; 2. a működő hadsereg területén lévő erődfelt helyekre; 3. a hajóhadhoz (Pólába, Budapestre); 4. Dalmáciába vagy Bosznia-Hercegovinába katonai és a katonasághoz beosztott polgári egyénekhez (pl. csendőr, pénzügyőr, önkéntes, betegápoló stb.) vannak címezve; 5. ha valamely kórházba ott ápolat katonai egyénekhez vannak címezve. Kórházban ápolat csendőr, pénzügyőr, polgári egyénekhez ily levelezés nem díjmentes és szintűgy portókóteles az a levelezés, amely a kórházhoz beosztott (nem ápolat) akár katonai, akár polgári egyénekhez van címezve. A felsoroltakon kívül más katonai egyénekhez intézett tábori postai levelezőlapokat (leveleket) a postai díjmentesség nem illeti meg, miért is azokat a postáraadáskor bérmentesíteni kell, különben azok mint postadíjkötelezettség alá eső bérmentesetlen levelezőlapok (levelek) pótdíjas postadíjjal terheltetnek meg. Ha a közönség a tábori postai levelezőlapokat egymásközi levelezésre használja fel és azokat a postáraadáskor nem bérmentesíti, ez postajövedéki kihágást képez, ami levelezőlaponként — az 5 fillér postadíjon felül — 2 korona jövedéki bírság alá esik.

«Az angol világbirodalom» a címe annak a füzetnek, amely «A háborús nagyhatalmak» című sorozat harmadik füzete gyanánt Kunfi Zsigmondnak, a szociáldemokrata-párt egyik vezetőtagjának és ismert írónak tollából megjelent. A hatfűzes füzet sokkal többet ad, mint az angol világbirodalom földrajzi vagy néprajzi leírását, noha ez is megvan benne; az író első sorban annak ismertetésére törekedett, hogy milyen gazdasági és szociális alapjai vannak az angol politikai életnek és milyen erők sodorták Angliát a mostani háborúba. Kunfi kimutatja, hogy Angliában a *vagyon és születés oligarchiája* uralkodik, amely első sorban az angol népet, de azonfelül az egész világot kizsákmányolja és igájában tartja. A füzet gazdag és sokoldalú, tartalma érdekesítő. A füzetnek mellékletei Angolországok és a gyarmatbirodalomnak térképe, azután két nagy táblázat, amelyek egyike a jövedelem- és vagyonmegoszlást, másika a gyarmatbirodalom minden államának nagyságát és lakosságát tünteti fel. A háború igazi hajtóerőt csak az érti meg, aki elolvassa a 96 oldalas könyvet, amelynek csak 60 fillér az ára. Kapható minden könyvkereskedésben.

Teljes lakásberendezések *Gottlieb Leo* Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

Vöröskereszt-közgyűlések Eperjesen. Az Országos Vöröskereszt-Egyesület sárosvármegyei választmánya és eperjesi fiókja március hó 1-jén a vármegyházán tartotta évi közgyűlését. A lélekemelően szép lefolyású közgyűléseken különösen női társadalmunk igen szép számban volt képviselve. Ott láttuk mindazokat, akik a háború kitörése óta csüggedetlen kitartással és hazafias lelkesedéssel vesznek részt a Vöröskereszt-Egyesület áldásos munkájában. Az eperjesi fiókegyesület közgyűlésén *Tahy* József, Sárosvármegye alispánja és a betegsége miatt Buda-

pesten távollévő elnök helyett *Dúzs* Mária, az eperjesi Vöröskereszt-kórház intézőbizottságának helyettes-elnöknője elnökölt. Az elnök meleg szavakban emlékezett meg az eddig lefolyt munkáról. Ezután a titkár felolvasta jelentését az egyesület múlt évi működéséről. A titkár jelentéséből tűnt ki leginkább az a sokirányú és eredményes tevékenység, amelyet az egyesület a múlt évben kifejtett. Minthogy a közgyűlés elhatározta, hogy e jelentést az EPERJESI LAPOKban közzé-tesse, ez alkalommal csak jelezzük, hogy az egyesületnek legkiválóbb alkotásai voltak a múlt esztendőben a 200-ágyas kiegészítő-kórház, a betegnyugvóállomás és az átutazó katonáknak üdítő-italokkal és esetleg étellel való ellátása a vasúti állomáson. E jelentésre ezúton is főlhívjuk olvasóközönségünk figyelmét. *Vogel* Béla pénztáros buzgó tevékenységéről a számvizsgáló-bizottság tagjai, *Mussoni* Antal és dr. *Propper* József tettek jelentést. Ebből a jelentésből kitűnik, hogy az egyesületnek a múlt esztendőben 61,108 korona bevétele s ezzel szemben 42,494 korona kiadása volt. E számok mindennél jobban dicsérik az eperjesi társadalomnak áldozatkészségét. Az egyesület intézményeinek megteremtésében oroszlátrésze volt özv. *Semsey* Boldizsárné elnöknek, aki fáradságot nem ismerve, ritka agilitással vezette és irányította a háború kezdetén az egyesület akcióit. A Vöröskereszt-kórház szervezésének nagy munkájában résztvett csaknem az egész női társadalom. Annak vezetése, főtartása és jó hírnevének megteremtése az önkéntes ápolónők, orvosok mellett, első sorban *Görgey* Ernőné és dr. *Holénia* Gyula érdeme. A fehérenemű-osztály élén *Schönwiesner* Jánosnéval, a levelezési osztály élén *Vogel* Bélánéval a kórháznak nagy szolgálatakat tett. A betegnyugvó-állomáson az orvosi teendőket Eperjes városának civil orvosai látták el. Az átutazó beteg és sebesült katonák segélyezésére szervezett hölgybizottság élén *Semsey* Miklósné fejtett ki áldásos működést. Elnök indítványára a közgyűlés az egyesület eddigi működésében résztvevőknek forró jegyzőkönyvi köszönetet mondott.

Nyomban ezután *Tahy* Józsefné és *Szinyei* *Merse* István, várm. főispánjának kettős elnöklése mellett a sárosvármegyei választmány tartotta meg évi közgyűlését. Az elnök lelkes, szép beszédben méltatta Sárosvármegye társadalmának a háború folyamán megnyilatkozott bámulatos áldozatkészségét. Különösen méltatta a hölgyeknek ritka önfeláldozó buzgalma, amellyel nevüket e vármegye történelmének legfényesebb lapjaira írták fel. Hódolattal és tisztelettel hajlik meg azok előtt a nők előtt, akik immár hét hónapja szakadatlan munkában és önfeláldozással mint ápolónők, mint a különböző emberbaráti mozgalmakban résztvevők, fényes példáit adják honszerelmüknek. Ezután a titkár olvasta föl évi jelentését, amelyből kitűnik, hogy Sárosvármegye területén az eperjesi, bártfai és kissebeni fiókok ápolónői tanfolyamot rendeztek, kiegészítő kórházakat létesítettek és tartottak fen. Üdülőház létesült Hétháron is. Üdítő italokkal, étellel látták el a megye vasúti vonalain átutazó sebesült és beteg katonákat. A girálti fiók pedig egész vagyonát ajánlotta föl a választmányoknak s ezenkívül 1000 korona értékű természetbeni adományokat gyűjtött. Ezután beszámolt a titkár a választmány központi tevékenységéről. Részletesen ismertette azt a nagyszabású akciót, amelyet Sárosvármegye székházában fejtettek ki hölgyeink. Ide érkezett az a sok-sok adomány, amely lehetővé tette az eperjesi kórházaknak fehéreneműekkel, sőt étellel való ellátását is. A közönség áldozatkészségéről és hölgyeinknek odaadó, önfeláldozó munkájáról képet alkothatunk, ha közöljük, hogy a választmány ez akció révén 24,264 korona értékű fehéreneműt és ételmiszert juttathatott a Vöröskereszt- és a katonai kórházaknak. A hősapka-

mozgalmat is a választmány karolta föl és pedig olyan sikerrel, hogy az Országos Hadseregélyező Bizottságnak választmányunk 11,967 korona értékű téli fehéreneműt küldhetett. Rendezett a választmány augusztus 18-ikán katonanapot is, amely több mint 1000 korona bevételt biztosított az egyesület pénztárának. A titkári jelentés egyébként az egyesület minden tevékenységére kiterjedt és egységes képet ad erről. Ezután a számvizsgáló-bizottság számolt be az egyesület tevékenységéről, amelyből kitűnik, hogy a választmány a múlt évi 2015 korona bevétellel 9476 kor. vagyona van. A választmány különböző akcióinak lelke, irányítója és vezetője az egyesület elnöknője volt. Mellette helyettese, Roskoványi Miklósné és a fehérenemű-osztály vezetője *Laczko* *Gizella*, de ezenkívül még igen igen sok úri-asszony és leány fáradozott önzetlen lelkesedéssel és buzgósággal. Sőt a férfiak is kivették e munkából részüket. A választmány ülése az elnökség lelkes éljenzésével ért véget.

Reformok a hadseregszállítások körül.

Miként a szaklapok értesítéseiből már ismeretes, a közös hadügyminisztérium a hadseregszállítások ügyét mélyreható reform tárgyává teszi, nevezetesen az összes katonai szállítási ügyek számára központi nyilvántartási hivatalt szervez. Ez a hivatal fogja ezentúl az összes katonai szállításokat kiadni, ennek a hivatalnak fogják a katonai hatóságok és parancsnokságok a felmerülő szükségletet bejelenteni s csak e hivatal előzetes hozzájárulásával szabad ezentúl szállításra árlejtést hirdetni és esetleg szállításokat kiadni. A központi nyilvántartás összeállítja az összes szállítóképes gyárak s a katonai célokra alkalmas cikkeket raktáron tartó kereskedők jegyzékét. A cégek összeírásának munkáját a kereskedelmi és iparkamarákra bízták, amelyek ezt most sürgősen eszközlik. A magyar iparnak s kereskedelemnek a szállításokban való kellő részvétele érdekében kívánatos, hogy munkájuk sikere érdekében az érdekelt cégek kellő módon és sürgősen tájékoztassák az illetékes kamarát.

Adományok a vak katonák részére.

Dr. *Mikler* Károlyné gyűjtőívén újabban a következő adományok folytak be: *Klein* Edítke 2, N. N. 1, *Guttman* Etel 1, *Klein* Béláné 2, *Csarnyik* Mária 2, *Faragó* József 20, közkatonák adománya levelezőlapokért 15, özv. *Semsey* Adolfné 2, özv. *Kósch* Árpádné 5, *Kőszeghy* Józsefné 5, N. N. — 40, dr. *Horovitz* Gyula 1, id. *Holénia* Gyula 2, *Villecz* István 10, *Klór* Anna és *Gizella* 4, *Ágoston* Károly 10, *Holénia* Béláné 1, *Roskoványi* Miklósné 2, dr. *Müller* Bertalan 10, N. N. 2, *Bánó* Tiborné 5, *Kovaliczky* Pál 5, *Dahlström* Károly 1, dr. *Vojtovich* József 1, dr. *Mosánszky* Titusz és neje 10, N. N. 1, dr. *Schmidt* Gyula 20, *Berzeviczy* Zs.-né 3, dr. *Tóth* Sándorné 3, *Szójka* Ernőné 3, *Madame* Terézia 5, dr. *Maibaum* Artúr 10, *Klein* Ferenc 1, dr. *Obál* Béláné 3, *Mayer* Endréné 4, *Szinyei* *Merse* István 50, N. N. 1, *Bánó* Aladárné 5, *Imre* Géza 5, *Imre* Gézáné 5, *Péchy* Elekné 5, *Péchy* Miklós 2, *Kovaliczky* Zeno 20, *Thomae* Aladárné 2, *Károlyi* Szilárdné 10, dr. *Rosenthal* Adolf 5, *Goldberger* Henrik 5, *Tauth* Viktor 2, *Oberländer* Károlyné 2, *Palkovits* E. 1, *Neumann* Vilmos 4, *Vogel* Béla és neje 10, *Kakúsz* Irma 10, dr. *Novák* István 100, N. N. 5, *Legányi* Ilona 10, *Schönwiesner* Jánosné 5, *Putschalkó* Marianne 3, *Körtvélyessy* Dezsőné 10, *Görgey* Ernőné 5, *Dúzs* Mária 20, *Dúzs* Rózsika 5, *Lajos* Mária 10, *Tardy* Károly 5, *Laczus* Gizella 2, *Nagysárosi* múmalom 100, *Luczy* Sándor 10, *Farkas* Lajos 6, *Barcs* Jenő 10, *Reisinger* Ida 2, *Reisinger* Margit 2, *Kamenitzky* Ilona 2, dr. *Propper* József 10, dr. *Horovitz* Simonné 2, *Eperjesi* Takarékpénztár 50, *Eperjesi* Bankegylet 50, *Földes* Zoltán 5, *Böhm* 4, *Bornemisza* Szerafin 4, *Dessewffy* Ferencné 1, *Tardy* József 5, *Déri* Gyula 30, I. F. — 10 kor. Együtt 789 kor. 50 fill. A múlt számunkban

kimutatott összeg 412 kor. 50 fill. Az eddigi összes gyűjtés tehát 1202 korona. — A mult számunkban nyugtázott összeg helyesbítése végett közöljük, hogy a jótékony célra Villecz Kamillné 10, Pálesch Árpád 5, dr. Maléter István 20, özv. Benigny Ervinné 5 kor.-t adományozott, mely összeg a fent kimutatott végösszegekben már bennfoglaltatik.

Vásáráthelyezések. A Zempléni vármegye területéhez tartozó *Gálszás* községben augusztus 18—19., a szept. 22—23-ikára eső országos kirakó- és állatvásárok ez évben kivételesen aug. 25—26-ikán, illetve szept. 15—16-ikán tartatnak meg. A Zempléni vármegye területéhez tartozó *Nagy Mihály* községben a március 29—30-ikára eső országos kirakó- és állatvásár ez évben kivételesen március 22—23-ikán tartatik meg.

Katonai szállítás. A kassai honvédkerület hadbiztosága Pécsen pályázatot hirdetett nagymennyiségű kenyér, zab, széna, alom- és ágyszalma, tűzifa és kőszén szállítására. Az ajánlatok március 10-ikéig nyújtandók be. Részletes felvilágosítással szolgál Kassán a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala, a kerületben a kamara által felkért városi tanács, illetve főszoigabfrói hivatal.

A Vörös Félhold javára a következő újabb adományok érkeztek: Ludmann Paula 5, Matherny Gusztáv 10, Rothmann automobilos 10 kor. Eddigi gyűjtésünk 614 kor. 44 fillér. Eperjes, 1915. márc. 6. *Faragó József*, polgármester.

Az elesett katonák özvegyei és árvái javára a következő újabb adomány érkezett: Matherny Gusztáv 10 kor. Eddigi gyűjtésünk 340 kor. Eperjes, 1915. márc. 6. *Faragó József*, polgármester.

A hadbavonultak visszamaradt családtagjainak segélyezésére a következő újabb adományok érkeztek: Az állami tanítónőképző-intézet tanárikarának januári adománya 49 kor. 40 fill., márciusi adománya 14 kor. 32 fill. Eperjes, 1915. márc. 6. *Faragó József*, polgármester.

Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára 1915. febr. 22-től március 5-ikéig betolyt *kétszázadományok*: 206 korona amerikai honfitársainktól; 50 kor.-t Szinyei Merse István (március hóra); 25 koronát a miniszteri kirendeltség tisztikara (március hóra); 10 kor.-t Sänger Ilona; 8 kor. Mikó Vilmos lelkésztől Szentmihályfalváról. Beérkezett *természethű adományok* 1915. január 18-ika óta: Gönczy Gáborné 7 üveg befőtt, zsír, szalonna, bab; Both Gyuláné 18 üveg befőtt; Meliorisz Ilka 7 pár harisnya, 7 pár érmelegítő; Péchy Elekné több ízben nagyobb mennyiségű élelmicik, tojás, alma; Keczerpeklénből a jegyző útján 36 kenyér; egy falusi asszony 10 tojás; dr. Rosenberg Mór egy kis hordó vörösbör; özv. dr. Ghillány Györgyné 25 karfelkötő kendő. Mind-ezen szíves adományokért őszinte köszönetet mond özv. *Semsey Boldizsárné* elnök, *Taky Józsefné* elnök, *Dúzs Mária* h. elnök, *Roskoványi Miklósné* h. elnök, *Vogel Béla* pénztáros.

Felelős szerkesztő: *Dvortsák Győző*. Kiadótulajdonosok: *Koós Ernő és Frigyes*.

NYILTTÉR. NYILATKOZAT.

Tek. **Fleischer Elek** joghallgató úrnak.

1914. április 14-ikén datált, nagyságos Gömöry János koll. főgimn. igazgató úrhoz intézett levelemben Önt megvádoltam. Miután a tárgyalás folyamán alkalmam volt meggyőződni, hogy az Ön ellen felhozott adatok nem felelnek meg a valóságnak, minden alapot nélkülöző, nyilván rossz információ alapján keletkeztek, Öntől ezúton bocsánatot kérek. Tisztelettel

Vadnai Dávid.

1.47/1915. k. sz. Eperjes sz. kir. város polgármesterétől.

Adományok és csomagok a harctéren levő katonák részére.

A kassai katonai parancsnokság értesítése szerint március és április hónapban minden csapathoz mennek a harctérré kiegészítő csapatok, amelyek a már ott levő katonáknak szánt csomagokat magukkal vihetnék.

Az egyes csomagok 10 kg.-nál nehezebbek nem lehetnek. A csomagot éppen úgy kell megcímezni, mint a harctérré küldött leveleket, tehát megjelölendő a név, rendfokozat, csapattest, század és tábori postaszám.

Ezeket a csomagokat, aszerint, hogy a harctéri katona melyik ezrednél szolgál, a következő helyekre kell küldeni továbbítás végett:

- 5. gy.-ezr. pótzászlóalja Rimaszombat,
 - 67. gy.-ezred pótzászlóalja Füzesabony,
 - 18. tüzérezred pótütege Szentkirályszabadja,
 - 3. honvédtüzérezr. pótütege Enying,
 - 9. honvédegység pótzászlóalja Pécs.
- Eperjes, 1915. márc. 3. *Faragó József*, polgármester.

A Sárosvármegyei Gazdák Szövetkezeténél Eperjes, Szebeni-út 16.

minden kedden

kitünő étkezési BURGONYA

kapható. 50 kiló ára 4 K.
25 fillér. Ennél kisebb mennyiség nem adható ki.

Legjobb táplálószer, a lisztanyagok olcsó és okszerű pótlására.

Országos érdek

hogy az idején termés fényesen sikerüljön; kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevés ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei: a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kitünő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csírázóképeségét! Búza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender, konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitünő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkövel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen elmaradhat.** Megrendelések idejekorán, lehetőleg azonnal eszközözendők, mert a vasúti szállítás számos vonalon akadályosul.

Rögtön küldünk árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Újpesten,
valamint a főelárúsító: **Friedmann Miksa, Eperjes.**

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Főutca 68. sz. házban üzlethelyiség kiadó augusztus 1-jétől.

Bővebbet Halbsch Gusztáv ékszerész-nél Eperjesen.

FISCHER és Tsa
faiskolák és szőlőoltványtelepek
Tulajdonosok: ifj. AMBRÓSI M. és FISCHER L. örökösök
NAGYENYED

Bútorszállításokat szabad, zárt és nyitott kocsikban
valamint mindennemű árúk szállítását helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal
BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

Milliók használatjára

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkásodás, görcs és hókhorut ellen

KAISER MELLKARAMELLÁIT

□□□ a három fenyő védjeggyel. □□□

6050 közzegzőleg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert. Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István és Korn Vilmos gyógyszerárában és Pálesch Árpád drogériájában.

EP

Előfizetési árak
Egész évre . . . 12 K
Félévre 6 K
Negyedévre . . . 3 K
Hirdetési díj: Egyhasábró
petitsor egyszeri hirdetés
15 f. Közlemények sora 40

Emelj föl, lelke
Dalodat újra z
A léha kornak
Amely lehűt i
Elmult a korzó
A gyáva lomha
A csodamythos
Tombol, szemü

Egész világrész
Az ágyú dörg,
Ott népem hős
Reá bámulva n
Nem földheté e
Multjával a ma
Kit a világ fele
Nyér végre mo

* A török háborút befeje

«Mikor les

Lelki szorongá
ban ezzel a kérdé
berek egymáshoz
béke? A kérdés
sem, ha tekint a
dozatokat, amelyek
a rémséges háború
egymással hadako
mak ama kiapad
az anyai, rokonai,
hon- és embertárs
hatóan megsebezte

URÁ

Ma

JÓTÉK